

La nòmina de Laura: per què cobre menys del que posa el meu contracte?

Cas pràctic en què l'alumnat analitza la primera nòmina d'una jove treballadora, descobrix la diferència entre salari brut i net, entén què són les cotitzacions i la retenció d'IRPF, i comprén per què eixos diners descomptats tornen en forma de drets i servicis.

DURADA

50 min · 1 sessió

AGRUPAMENT

parelles

UNITAT 7

El món del treball

MATERIALS

- Fitxa amb una nòmina senzilla i simplificada d'exemple
- Full de preguntes guiades sobre la nòmina
- Calculadora del mòbil

ENCAIX CURRICULAR · Sabers Empleo y desempleo, Derechos laborales básicos, Búsqueda del primer empleo · **Comp. específiques** CE5 · **Comp. clau** STEM, CD, CPSAA, CC

Plantejament

Laura té 18 anys i acaba de començar el seu primer treball d'estiu. En el seu contracte posa que cobrarà 1.000 € al mes, però quan li arriba el primer ingrés al banc, són 880 €. L'han enganyada? No: és el normal, i entendre-ho és una de les coses més útils que et pot ensenyar esta unitat abans que et passe a tu.

Entre el que posa el contracte (el salari **brut**) i el que arriba al banc (el salari **net**) hi ha uns descomptes: les **cotitzacions a la Seguretat Social** i la **retenció d'IRPF**. No són diners que es perden: les cotitzacions et donen dret a sanitat, a atur i a una pensió el dia de demà, i l'IRPF és l'impost que paguem tots segons el que guanyem. En este cas vas a llegir la nòmina de Laura com es llig de veritat i a descobrir on va cada euro.

Objectius didàctics

- Diferenciar el salari brut del salari net.
- Identificar els principals descomptes d'una nòmina (cotitzacions i retenció d'IRPF).
- Comprendre que eixos descomptes financen drets i servicis (sanitat, atur, pensions).
- Llegir i interpretar una nòmina senzilla.

El cas

La nòmina (simplificada) de Laura:

CONCEPTE	IMPORT
Salari brut	1.000 €
Cotització a la Seguretat Social (treballador)	-65 €
Retenció d'IRPF	-55 €

Passos

- (10 min) Enquadrament.** El professor explica amb la nòmina de Laura en la pissarra la diferència entre **brut** (el que l'empresa paga per tu) i **net** (el que reps), i què són les dues grans partides que es descompten: cotitzacions (van a la Seguretat Social) i retenció d'IRPF (a Hisenda).
- (15 min) Llegir la nòmina.** En parelles, responen sobre la fitxa:
 - Quant cobra Laura en brut i quant en net?
 - Quant li descompten en total? Quin percentatge del brut suposa?
 - D'eixe descompte, quant va a la Seguretat Social i quant a Hisenda?
- (10 min) On van els meus diners?** Per cada partida descomptada, escriuen què reben a canvi: les cotitzacions (sanitat pública, prestació per desocupació, futura pensió) i l'IRPF (servicis públics com educació, carreteres, bombers). Connecta amb la unitat 8.
- (10 min) Canvia el sou.** El professor planteja: *si Laura cobrara 1.500 € de brut, li descomptarien més o menys?* Raonen que com més es guanya, més es cotitza i més IRPF es reté (el que més guanya aporta més). No fa falta calcular-ho exacte, sols entendre la lògica.
- (5 min) Tancament.** Cada estudiant escriu en una frase què li dirà a un amic que es queixe que "li lleven part del sou". Posada en comú breu.

Per al professorat

La confusió més comuna és creure que els descomptes són "diners perduts" o un abús. El pas 3 és el cor de l'activitat: que vegem el descompte com una contribució que torna en forma de drets canvia per complet la seua mirada sobre els impostos. Mantén les xifres simplifiades i realistes; l'objectiu no és dominar el càlcul de l'IRPF sinó comprendre la lògica brut-net. És un pont natural cap a la unitat 8 (sector públic i impostos).

Avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Brut i net	Distingix i calcula bé brut, net i descomptes	30 %
Identificació de partides	Reconeix cotitzacions i IRPF i a qui van	30 %
Contrapartides	Explica quins drets i servicis financen els descomptes	25 %
Raonament del tancament	Argumenta amb sentit la idea de contribució	15 %